

DÍSZPOLGÁRI PORTRÉK I.

KÉT, ISTENNEL BESZÉLŐ EMBER

DÍSZPOLGÁRI PORTRÉK I.

KÉT, ISTENNEL BESZÉLŐ EMBER

DÍSZPOLGÁRI PORTRÉK I.

**KÉT,
ISTENNEL BESZÉLŐ EMBER**

DABAS 2010

Megjelent Dabas Város Önkormányzatának támogatásával
*Id. Bábel Balázs születésének 90., dr. Bábel Balázs Kalocsa-kecskeméti érsek
születésének 60. évfordulója alkalmából*

Szerkesztette: Feldman László és Kapui Ágota
Tervező, műszaki szerkesztő: Paálné Szűcs Mária

ISBN: 978-963-88618-3-2

Nyomdai előkészítés: FuturArt Kft.
Nyomdai munkálatok: Pressman Nyomdaipari Bt.
Kiadja a Pressman Nyomdaipari Bt.
Felelős kiadó: Bálint Ferenc ügyvezető

KEDVES OLVASÓ!

Egy olyan emlékkönyvet tart a kezében, amely két kiváló dabasi polgár tiszteletére készült. A képeken, az anekdotákban és hosszabb szövegekben szereplő két, köztisztelőben álló, gyóni születésű férfi – idősebb és ifjabb Bábel Balázs –, Dabas városának díszpolgárai, akik egy ízig-vérig dabas-gyóni családból származnak. Noha a név és a nemzetség eredete a múlt homályába vész, az elmúlt két évszázad története során mindvégig hűségeselek maradtak ehhez a földrajzi egységhez a Kiskunság északi részén, a Duna–Tisza közén. Szerteágazó, a gyökereihez ragaszkodó, az őseket tisztelő, összetartó és vallásos család az övék, a nagyszülőktől a legifjabbakig. Ahogyan dr. Bábel Balázs érsek írja Isten országútján című vallomások kötetében, a nagyszülőktől kezdődően továbböröklődött az a hagyományos paraszti családmódel, amely az idősebbek tiszteletére, az istenhítre, a tisztelőadásra, a becsületességre, a küzdeni és dolgozni tudásra, az egyenességre és gerinces-ségre épült. Ez a módel mára a családok jelentős részében kihálófélben van.

Az idei év különlegessége, hogy az édesapa születésének 90., a fia pedig 60. évfordulóját ünnepelheti Isten kegyelméből és jóságából. E kettős évforduló alkalmából állítottuk össze képes emlékkönyvünket, amellyel tisztelgünk a két elismerésre méltó életpálya előtt, amelyet egyben követendő példaként kívánunk mindenki elé állítani. A két Bábel magyarságtudata, karitativitása, empátiája, jóságos szeretete, igazságossága és a jövőbe vetett remény optimizmusa szól hozzánk ízes nyelvezettel a kötet szövegei által.

Kívánom, hogy merítkezzen e két nagyszerű ember emlékeiből, gondolataiból, akik hit-tel vallják, hogy minden lépésünkben ott van az Isten.

Kőszegi Zoltán

Dabas város polgármestere, országgyűlési képviselő

656 128m.
1940 Number

.....*Kaci*..... egyházmegye
.....*Pál*..... vármegye

Alulírott exennel bivalatosan bizonyítottam, miszerint a *Tatarszcsa*

..... római katb. plébánia bázisultak anyakönyve
T. kötet 27 lapján az 1869. évi ezer nyolc száz harmincháromik
év. május hó harmincharmadik napjáról a következők foglaltaknak:

Szomszéd Demeszter curruca	10.			
	1869. Május 3.			
Erdélyi év. hó, nap Kis- és óra megjelölés	vezetők: de ke- rezenre s a polg. állás nemesi és család	vezetők — gócsok		
	szérmárai helye hossz mérték	szérmárai — gócsok		
	lakóhely, utca, házszám	lakóhely, utca, házszám		
	valóság rajza	valóság rajza		
	kora élete	kora élete		
	adól. hajadon munka	adól. hajadon munka		
	örvegy vadász (sz)	örvegy vadász (sz)		
	A család neve, val- lása, jelölt állás	A család neve, val- lása, jelölt állás		
	Pénzes, ruhái és család perem	Pénzes, ruhái és család perem		
	A tanácsok vezetői: de háztartás, ruhái s polgári állás	A tanácsok vezetői: de háztartás, ruhái s polgári állás		
Az család neve s kora Nemesi és off megjelölés	Gyurcsánk Igazságtudós			
	Hirdetve			
Észrevétel				
Megjegyzés				

Kelt. *Talainz* 1940. *Armed* b625 n.

Edward A. Mearns
 J. L. Mearns

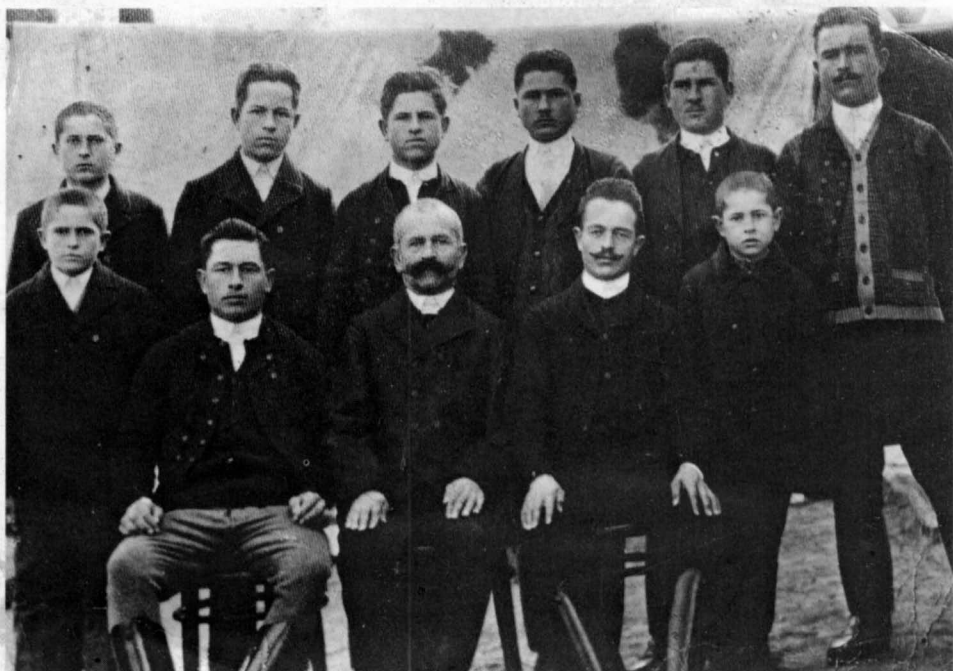
*Balázs bácsi nagyszüleinek
házasságlevele 1869-ből*

Kubik Katalin és Bábel János három leányuk és tíz fiuk társaságában (1932)...

...és a népes család 2009. május 1-jén a Bábel-találkozózn

*„Gyóni Bábel, tíz fia van, kiküldi kapálni,
Este felé a kapuban elkezd kiabálni:
Sándor, Jani, Jóska, Laci, Gyuri, Zsiga,
Pista, Pali, Imre, Balázs,
Gyertek vacsorázni”*

AZ APA

Id. Bábel Balázs 1920. március 22-én született tizennegyedik gyerekként. A tíz fiú közül ő a legfiatalabb.

A Bábel család tanyán élt, Gyóntól 3-4 km-re. Onnan járt be Balázs bácsi az iskolába. Ő mindössze 6 osztályt végzett, de a mai megfogalmazással: az életen át tartó tanulást önszorgalomból választotta. Sokat olvasott. Jól ismeri a magyar történelmet, az irodalmat. A politika még most is érdeklődésének tárgya. Fiatalkorában a családi gazdaságban dolgozott, hiszen volt, amikor mind a kilenc bátyja a fronton teljesített szolgálatot. Persze a helyi társadalmi életből is kivette részét: az akkori KALOT tagjaként több színdarabban játszott, a Barankovics Párt aktív tagja volt, a helyi egyházközség templomgondnokaként tevékenykedett.

29 évesen nősült. Felesége, Karlik Julianna szintén összetartó családból való. Egy fiuk és egy lányuk született: Balázs és Márta. A gyereknevelésben következetes volt, a hitre nevelést olyannyira fontosnak tartotta, hogy hittanbeíratáskor bátran vállalta a vitát annak ellenzőivel. Akkoriban a munkahelyi előmenetel akadálya volt, ha valaki gyakorolta a vallását. Majd' fél évszázadon

át volt a gyóni római katolikus templom gondnoka. A zoltárossal nyugodt szívvel elmondhatja: „szeretem Uram, házad ékeségét”. Évtizedeken át a passióban Jézus szerepét énekelte, temetéseken kántorizált.

Balázs bácsi az 1960-as évektől Budapestre járt dolgozni. Ingázó volt nyugdíjas-koráig. Hajnali háromkor kelt, délután ért haza, majd a háztájiban folytatta a munkát. Kertjét mind a mai napig ő műveli, olyan szakértelemmel, hogy mintát adhatna bármelyik nagygazdaságnak. Ügyes kezű, kreatív emberként ismeri a közösség.

A közéleti szereplését kettévágta a kommunizmus, de a rendszerváltoztatásnál ismét bizakodva, fiatalos lendülettel segítette a Keresztény Demokrata Néppárt munkáját.

Sosem volt unalmas a társasága. Családi összejöveteleken ő biztosította a jókedvet, de tragáruul sosem fejezte ki magát.

Balázs bácsi (középen áll) gyári munkásként

A politikailag másként gondolkodókkal szemben sem ragadtatja el magát, kritikája közelebb áll az ironikus humorhoz, mint a letaglózó véleménynyilvánításhoz. A fiatalokkal sem lekezelő módon beszél, inkább tanítgatja őket.

Balázs bácsi nemcsak egy katolikus közösség összetartója, de egy népes, szer-teágazó, több generációt felölelő, történelmi család meghatározó feje is. Szülő- és testvérszeretete példa lehet a gyerekek számára.

Gyermekei, Balázs és Márta

Példa lehet a szülőknek, hogyan kell következetesen gyermeket nevelni.

Példa lehet a lehetőségek emberének, hogyan kell megalkuvás nélkül élni.

Példa lehet az idősebbeknek, hogyan lehet még 90 évesen is derűs, hasznos tagja a társadalomnak. Bölcs belátással szemléli a lét nagy kérdéseit, egyéni életét, és felelős aggodalommal a nagyobb közösség, a haza és a nemzet sorsát.

Bisztrai atya társaságában

A 60. házassági évforduló 2009-ben

„A nagymamámra emlékszem még, a nagypapám születésem előtt három évvel halt meg, 1917-ben. Hallomásból azonban tudok még azoknak az elődjeiről. A nagypapám apja Apajon volt uradalmi csikós. Betyárok ellopták a lovát, ő meg elment utánuk és egészen Szankig követte őket.

Volt, aki úgy emlékezett, hogy lelőtték, mások úgy mondták, hogy megvendégelték, s amint körülülték a bográcsot, fejszével agyonütötték.

Egyik öregapám Bugyiról származott. Az ottani földbirtokos, Beleznay birtokáról mentett meg egy nagy Bibliát, amit a csa-

Ünnepi alkalom Balázs bácsi testvéreinél

lád kincseként őrzött. Az Ó- és Újszövetség nem teljes szövegezése, csak részletei és a szentírás rövid summái. Édesanyám kétszer is átolvasta a lámpafénynél, ő olyan vallásos volt, hogy át is élte a hitet. Imre bátyám muzsikus volt, klarinéton, harmonikán játszott, majd miután az oroszok bejöttek, kántor volt. Én magam pedig temetéseken búcsúztatókat végeztem latin szöveggel, ezeket mai napig nem felejtettem el.”

„A legelső kisregényt Dabasi-szőlőkben olvastam el, iskolásként. Világ életemben sokat olvastam Arany Jánost és Petőfit. Mondhatom, hogy alig van író, akit nem olvastam. Olvastam Tamási Áront, Jókait, de például Pázmány Péternek a Kalauz című könyvét is, és megvettem hatvan forintért az összes írását. Nagyon szerettem Pázmányt olvasni, majdnem, mintha apámat hallottam volna beszélni az ízességével.

Azt lehet mondani, hogy nincs kedvenc versem, ami jó, mindet megbecsülöm. Versből annyi van, annyi szép, emlékszem is

rájuk. Nem kellett ahhoz külön ráérni, hogy olvassak. Vasárnap délből kivettem egy-egy könyvet.

Tömörkényt is szeretem, olyan a beszéde, mint egy napszámosé. De elolvastam Mórától az Aranykoporsót is.”

Életképek a katonaságból

„Apám is katona volt, de végül elkerülte, hogy a második magyar hadsereggel a Don-kanyarhoz kerüljön. A sorozásnál kérdezték, kinek van négy gyereke, öt gyereke... az álljon ki. S akkor ő is jelentkezett, hogy van egy gondja. Mi gondja lehetne, hiszen legényember – mondták neki. Mire ő előadta: nyolc testvére szolgál a fronton, a kilencedik is katonai szolgálatot teljesít, egyedül ő maradt otthon idős apja mellett családfönntartónak. Erre hazaküldték, később mégis többször besorozták. A Mura-közben, illetve Fölvidéken szolgált, de legalább a keleti fronttól megmenekült.”

„A katonaságról, a fogságról, a háborúról sokféle anekdota keringett a családban. Mindig úgy határozták meg az elmúlt eseményeket: az oroszok előtt vagy az oroszok alatt történt-e. Nálunk sosem hangzott el, hogy »fölszabadulás«. Józan paraszti, nemzeti neveltetést kaptam. Odahaza mindig tudták az emberek, mi az igazság, a maguk módján átlátták a nagypolitikát.”

Az édesapa, Bábel János az 1950-es évek elején

„Nem voltak különösebben vallásosak az ősök, de Istennel beszélő emberek voltak. Nem volt istentagadó egy se, apám nem káromkodott. De a tanyáról nagyon nehezen lehetett a nagyobb ünnepekkor eljutni a templomba. Édesanyánkat elhozta például hajnali misére, de vigyáznia kellett addig kint a lovakra.”

A Bábel házaspár...

„A KALOT annyit jelent, hogy Katolikus Agrárfjúsági Legényegylet, 1935-ben alakult. Olyan szép munkát csinált, hogy volt több száz hold föld, amit kiosztottak húszholdas területekre, és volt, aki még épített is rá házat, hogy mindjárt a sajátjában lakjon, persze fizetni kellett, de nem olyan sokat. Volt gazdasági haszna is. Itt

Gyónon is volt szervezete. Mi egy országos gyűlésen az alakuláskor tizenketten voltunk, erre azt mondta az atya, nem baj, az apostolok is csak annyian voltak, mégis az egész világot meghódították. A legényeket elküldték lelki gyakorlatra, Leányfalura, a leányokat a KALÁSZ-ból szintúgy. Volt egy Kozár Gyula nevű papunk a háború

...a gyóni katolikus templom előtt...

...és Kozár Gyula atyával

után, ő szervezte az egyletet. Játszottunk színdarabokat, volt, hogy nyolcvan szereplővel, misztériumjátékokat és paraszti drámákat is. Minden vasárnapra volt szerep, a

régi kultúrházba nem fértek be az emberek, kétszer kellett lejátszani egy darabot. A hasznából pedig kifestettük a templomot, meg jótékonykodtunk.”

*Zenész-testvérek: István (balra)
és László (fent) trombitával*

„Nagybátyáim muzikálisak voltak, többen játszottak közülük parasztszenekarban: trombitán, klarinéton. Az egyik nagybátyám kántorkodott is, miközben élte a paraszti életét. Szinte mindegyikük tudott

citerázni, a tanyán azt is megtanulták. Amikor újmiséem után odahaza összejöttünk, a járókelők megálltak a ház előtt az utcán, mert olyan szépen énekeltek ezek az emberek.”

A „Dabas Város Díszpolgára” cím átadása 2010. március 15-én

„Minden lépésünkben ott van az Isten, az biztos. Nem az égben lakik, hanem velünk van. És majd mindenkinek az lesz az Isten, aki ítélkezik fölötte, aki benne lakott. Persze, ha vissza tud emlékezni rá.”

A FIÚ

Dr. Bábel Balázs Kalocsa-kecskeméti érsek és metropolita 1950. október 18-án született Gyónon. Édesanyja Karlik Julianna, édesapja id. Bábel Balázs. Az általános iskola befejezése után a Kecskeméti Piarista Gimnáziumban folytatta tanulmányait kollégistaként. Az érettségi vizsgát követően 1969 őszén került az egri szemináriumba. Hamarosan behívták katonának, majd a katonaság huszonkét hónapja után először Egerben, majd a Központi Szeminárium-ban folytatta tanulmányait. 1976. június 19-én szentelték pappá Vácott, majd 1999. február 24-én koadjutor érsekké nevezték ki. Alig egy hónappal később április 10-én püspökké, majd 1999. június 25-én Kalocsa-kecskeméti érsekké szentelték. Jelmondata: PRO REGNO DEI (Az Isten Országáért).

Élete, pályája, felemelkedése igazi siker-történet. Mégsem használnánk ezt a világi értelemben is elcsépeelt szót egy olyan egyházi személy életútjával kapcsolatban,

akinek vezérgondolata: fáradhatatlanul munkálkodni „Isten országáért.” Minden feltűnést kerülve, alázatosan, csak a szolgálatnak él. Dr. Bábel Balázs tudós ember, nemcsak lelkipásztori szolgálatot teljesít, hanem magas szinten oktat teológiát több rangos hittudományi karon, pl. a Pázmány Péter Hittudományi Kar levelező, majd nappali tagozatán, a Váci Hittudományi Főiskolán, a Budapesti Kalazantiumon. Több

A díszpolgári cím átadása, 2002. március 15.

rangos megbízást is kapott: volt a Központi Szeminárium prefektusa, majd spirituánsa (lelki igazgatója), a Váci Szeminárium rektora, majd a levelező tagozat igazgatója is.

Ez a nagy tudású magas egyházi méltóság mégis úgy szól Dabas polgáraihoz, mintha családjához, rokonaihoz szólna. Szerényen, közvetlenül, keresetlen szavakkal. Mint aki hálával telt szívvel tér meg az őt útnak indító közösséghez, a szülői házhoz. Pátosz nélkül, egyszerűen, mégis, tartalmát tekintve, ékesszólóan.

Az érsek úr elkötelezett barátja a művészetnek és a teológiának. Szívügye a fiatalság nevelése, a humanitárius értékek átadása, az elesettek, a hazátlanok segítése. Legbelül ott él még benne a valamikori gyóni kisfiú gyermeki lény, csak így válhatott komoly hivatása mellett ilyen tiszta lelkű, vidám, a humorra is fogékony egyéniséggé.

A magyarság egysége melletti kiállásáért, a keresztény értékek következetes képviseléséért, egyházi műemlékeink megóvása érdekében végzett tevékenységéért

*Csillagászati kiállítás megnyitója,
2009. március 20.*

számos kitüntetéssel díjazták munkásságát. 2009-ben Mindszenty-émlékérmét, 2010 őszén „Bács-Kiskun Építészetéért” és a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztje (polgári tagozat) kitüntetését vehette át. Maga is alapított 2001-ben egy pedagógus-díjat Kunszt József érsek emlékére. Ezek olyan címek, amelyek hallatán csodálat ébred bennünk, és önkéntelenül is meghátrálunk előtte, megadjuk neki a tiszteletet. Ő szavaival mégis közelebb hív minket, egészen közel. Melegség járja át a

lelkünket egyszerű és tartalmas önvallo-
másának hallatán:

„Minden jóakarató emberrel meg kell keresni a megértést. Akik valamilyen fokon hozzánk tartoznak, azok már kell, hogy érezzék, hogy mi felelősséget érzünk értük... A célunk, hogy ezeket a maguk módján vallásos embereket segítsük, hogy az Evangéliumnak, az egyház tanításának megfelelően aktívabbá tegyék önmagukat... Hívni és segíteni kell őket.” És még tömörebben, szintén érsek úr szavaival zárjuk ezeket a fontos gondolatokat: „Jó jót tenni”. Igen, ez egy hivatás, és néhány „irgalmas szamaritánus” természetes veleszületett tulajdonsága.

„Talán meglepő, de egy kastélyban születtem. Az ismert jogászprofesszor, alkotmánybíró, Zlinszky János édesapjának kastélyában.”

Együtt a család a Zlinszky-kúria udvarán

„Nemcsak apámmal jártam dolgozni a földekre, hanem nagymamámékkal is. Amikor ott voltam náluk, így szóltak: »Gyere, megyünk Esőpusztára kapálni«. Nem parancsoltak nekem, félreérthető lenne, ha ezt mondanám, sokkal természetesebb volt, hogy dolgozni megyünk. Máskor azért keltünk föl, mert a »künnhálóban« (a marhák rideg pásztortartására utal a kifejezés) megellett a tehén. A kocsit a lovakkal – mert nagyszüleimnek maradniuk kellett – rá merték bízni egy tizenhárom-tizennégy éves fiúra, hogy elmenjen vele egy másik

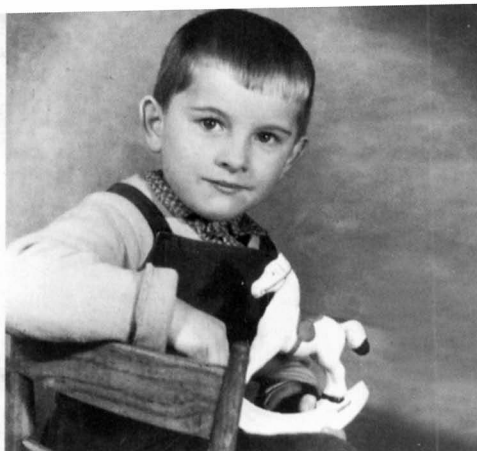
határba. Vajon ma egy hasonló korú gyerekre felelősséggel rá lehetne bízni hasonló feladatot?”

„Gyón számára nagy ajándékot jelentett, hogy 1950 után az intézmény államosított formában ugyan, de szociális otthonként tovább működhetett. Mindenféle rendből érkeztek idős apácák, akik már kénytelenek voltak civilbe öltözni. Így került oda egy lengyel származású nővér, Koscienszky Laurentina. A húszas években már élt egy ideig Magyarországon, majd Németországban szolgált, a »hitleráj« alatt azonban menekülni kényszerült, miután megölték

Koscienszky Laurentina nővér

a testvérét. Születésem után négy évig nálunk lakott. Akkoriban hat hét szülési szabadság járt, édesanyámnak vissza kellett térnie a postára, s ez a nővér vigyázott rám.”

Balázs óvodás korában

A „Pukli fotós”-nál és a gyóni „nagyvíz”-nél

„1956 őszére, a forradalom nap-
jaira készült el a családi otthon,
s mind a mai napig ott lakunk.”

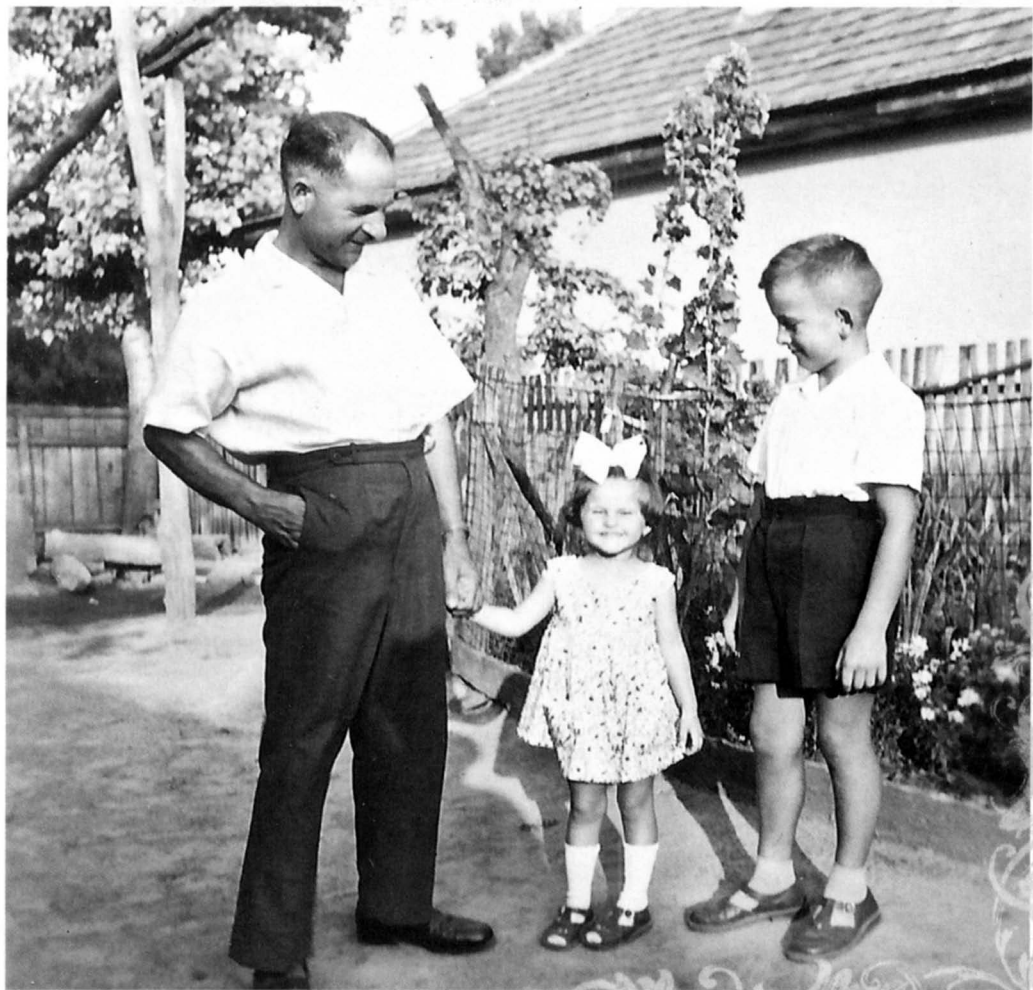
„...általános iskolás koromban is nagyon szerettem a verseket, fogékony voltam rájuk. Szerencsére olyan tanítóim voltak, akik ezt a képességemet fölfedezték és mindig jó könyveket adtak a kezembe, majd szavaló- és prózamondó versenyekre küldtek. Ezáltal már nagyon korán – kilencévesen, harmadikos koromban – elköteleződtem az irodalom mellett mint szorgos olvasó.”

„Odahaza minden vasárnap elindult a család misére. Anyám a kismisére, s utána sietett haza ebédet főzni, mi pedig, többiek, a nagymisére. Ismét jó visszagondolni arra, amikor kántor nagybátyám helyett én ülhettem a harmónium billentyűihez.

A zongoraoktatást az iskola szervezte meg, s a kultúrház adott helyet ennek. A család muzikális volt, szüleim vettek valahonnét egy használt harmóniumot, odahaza azon is gyakoroltam.”

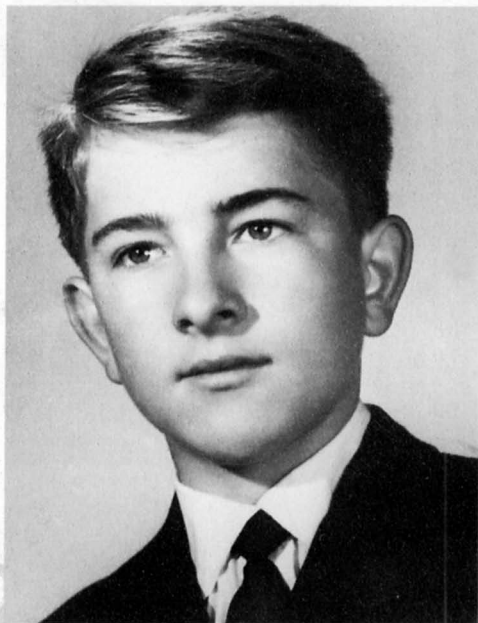

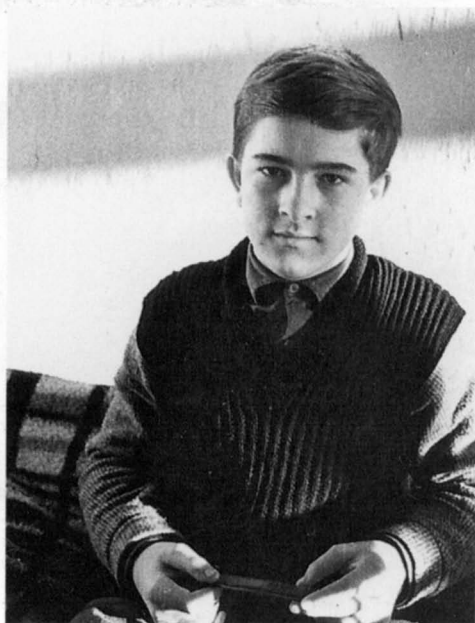

Családi életképek

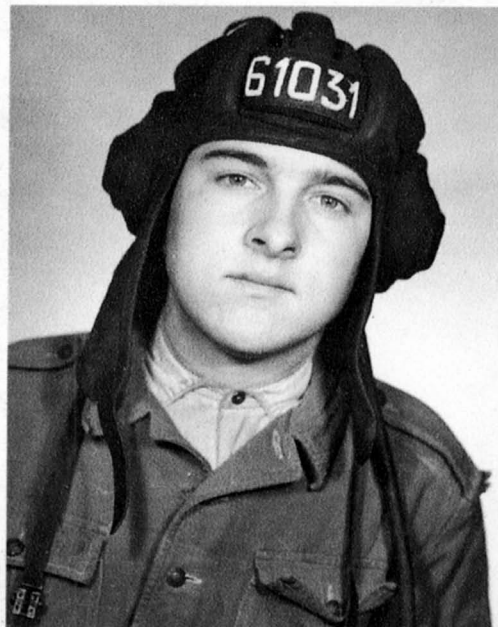

„Otthon akadt néhány könyvünk, ezért mondhatom, régtől kezdve olvasó ember vagyok. De apám is annak számított. Talán színész sincs, aki Petőfi annyi versét tudná fejből, mint ő. Elolvasta Hóman Bálint és Szekfű Gyula A Magyar Nemzet Történetét – ez már akkoriban volt, amikor vonat-
tal Budapestre járt dolgozni.”

„A szemináriumba 1969 őszén léptem be, egy-két hónappal később behívtak katonának.”

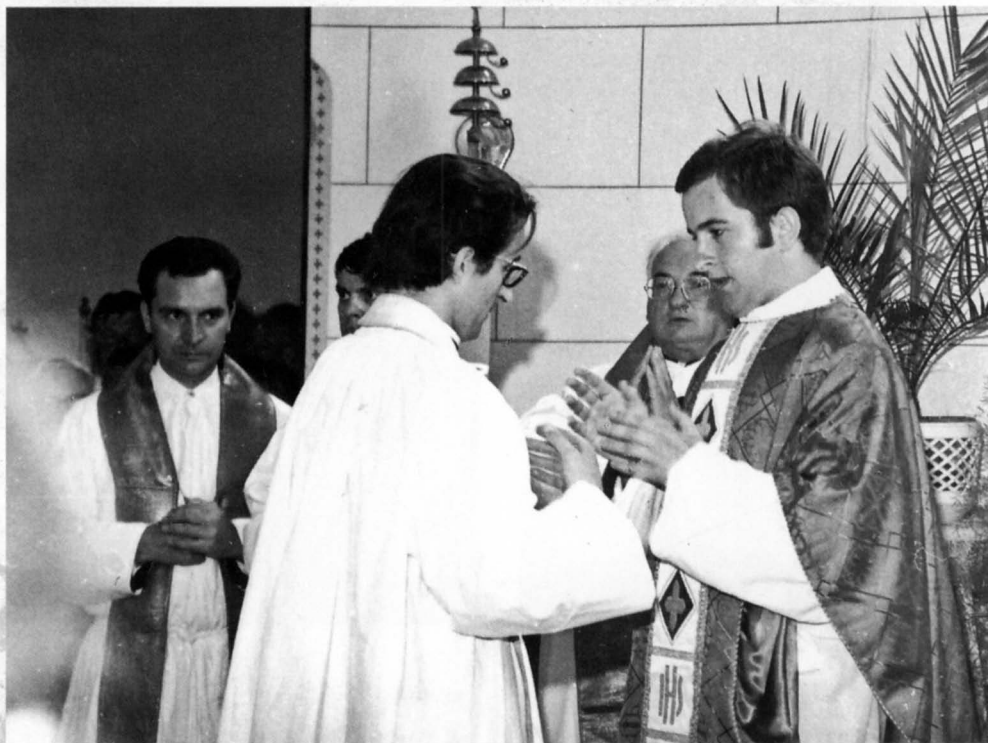
„A harckocsiban mindenféle posztot betöltöttem: voltam tölthő, irányzó, vezettem is a harcjárművet, s néha, amikor a főnököm nem volt jelen, a parancsnoki posztot

is be kellett töltenem. Amikor véget ért egy gyakorlat, bevonultunk a laktanyába, szét-szedtük a tankokat, lezsíroztuk, leolajoztuk őket, s kezdődött minden előlről; hol a Bakonyban, hol Somogyban, máskor szülőföldem tájékán, Tatárszentgyörgyön. Ilyenkor nagy csábítást jelentett, hogy »ellőgjak«, hiszen Gyón ott volt a szomszédban. Öreg

katonakoromban már »kicseleztem« őket. Ha valami kellett a táborba, mondtam, majd én hozok, s a beszerzőút ürügyén hazamentem.”

„Egy alkalommal, amikor valahol harckocsiállást ástunk, a következőket mondta egyik tiszt: örüljön Bábel honvéd, mert a kalocsai érsek volt birtokát áshatja.

Primícia (első mise) a gyóni templomban

S amikor püspökké szenteltek, a szentelés végén elmondtam: régóta dolgozom már ebben az egyházmegyében...”

„1976. június 19-én szenteltek pappá Vácut. A papságot hivatásnak kell tekinteni, ezt Jézus maga mondja: »Nem ti választottok engem, hanem én választalak titeket.«”

Primícia utáni családi ünnepség a régi csárdában...

...és otthon, családi körben

„Éppen odahaza kapálgattam a kertünkben, húgom elment a boltba, amikor megjelent egy papi személy: most jött Vácról, a püspökségről, azonnal vele kell mennem. Mondtam, várjuk meg a húgomat, amíg

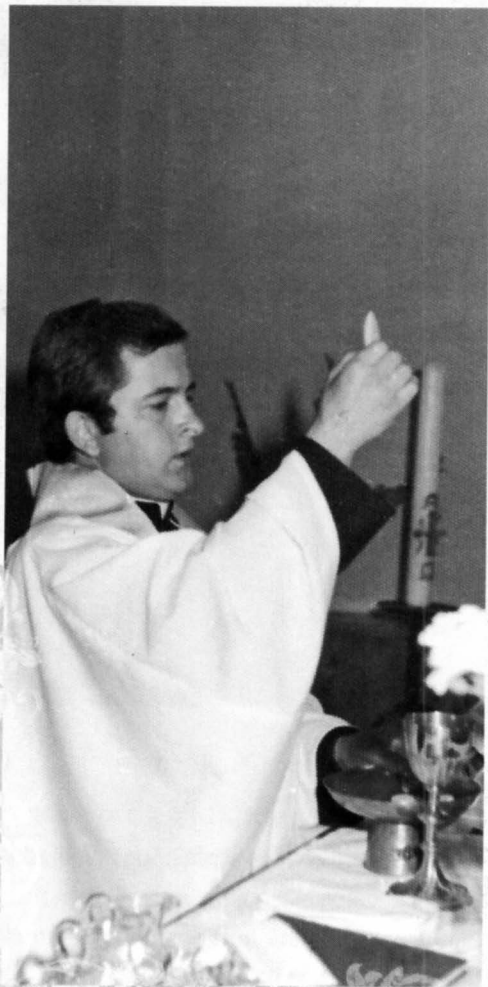
hazaér, de sürgetett: nem érünk rá. Bedobáltam néhány holmimat a táskámba, s három nappal újmiséim után elindultam otthonról. Először Kállóra, Kozár Gyula mellé kerültem.”

Családi kirándulás Kalocsára káplánként

„...1990-ig káplánként működtem. Ha valaki a kisujját nyújtotta nekik, azaz bekerült a gépezetükbe, már szinte bármit megtehettek vele, hiszen »maga már a mi

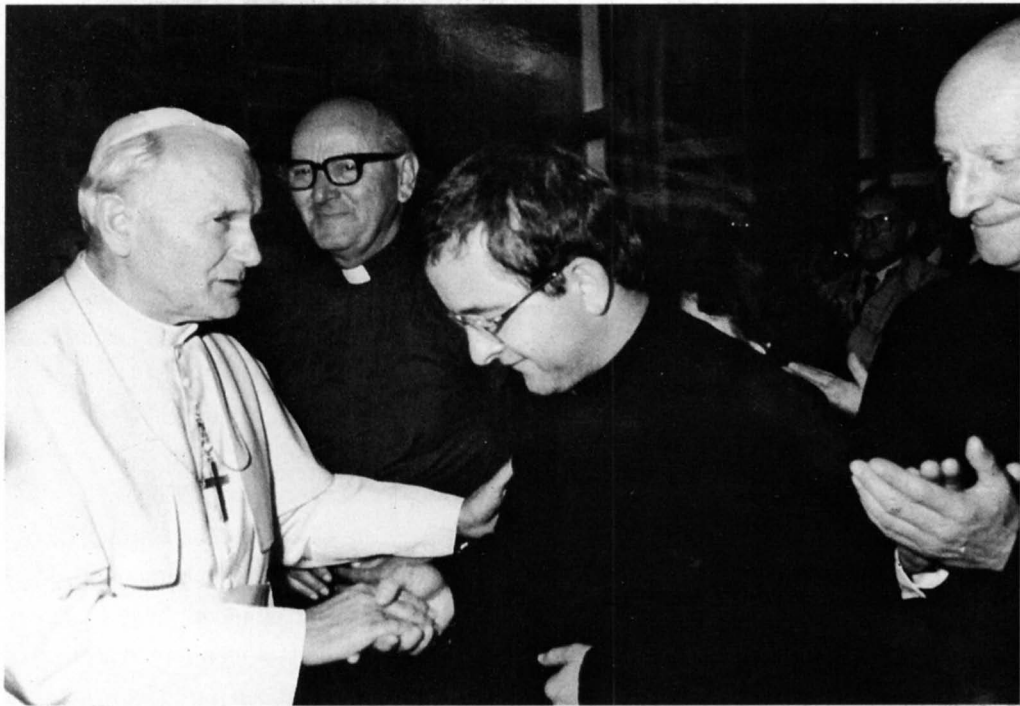
emberünk«. Lehet, hogy később a váci püspökről kellett volna jelentenem. Tőlem írásbeli jelentést, mert humorral vagy elutasítással kitértem előle, nem kértek.”

„Tizenöt évig voltam káplán, ami mindenképpen hosszú, a szokásos kápláni beosztásnál is hosszabb időnek tekinthető. Az Állami Egyházi Hivatal nem engedte plébánosi kinevezésemet. Ezzel együtt káplánként mindig is plébánosi felelősséget viseltem.”

„Szerintem pontosan tudják ma is, hogy nem vagyok balos érzelmű. Jobboldalinak sem nevezném magam. Az én küldetésem messze esik a napi politikai fogalmak körétől, az evangéliumot igyekszem hirdetni. Az tény, hogy soha nem voltam kommunista szimpatizáns. Népes rokonságomban egyetlen párttag vagy munkásőr sem akadt.”

Káplánként 1978-ban

Látogatás II. János Pál pápánál

„Méltatlannak tartottam magam a püspökségre, hiszen oda szent ember kell. Az engedelmesség elsősorban lefelé kötelez, fölfelé nem feltétlenül kell mindent elfogadni. Ha például a bíborosok közül valaki

azt mondja: nem kíván pápa lenni, hiába választják meg, nem lesz pápa. Lefelé, ha valakit utasítanak, azt engedelmségből el kell fogadni. Az előmenetelre ellenben nemet mondhat.”

„Ha Isten magyarnak teremtett, akkor bizonyára azt akarja, hogy magyar is legyek. A haza fogalma akkor nyert teret a köztudatban, amikor az ember egyre inkább elveszítette személyes istenhitét. Kellott helyette

Érsek atya ünnepi szentmisén

találni valami mást, valamilyen piedesztálra emelhető ideát, s ebből fejlődött ki a nevezetesebb mondás: a haza minden előtt.”

„Számomra – az imént elmondottakkal együtt, annak értelmében, hogy Isten magyarnak teremtett – igen fontos a magyarságtudat, hiszen ebben a miliőben, ebben a szellemi és érzelmi világban eszmélődtem, magyarul tudom kifejezni a gondolataimat, a történelem saját múltamhoz tartozik.”

„Az érsekségben igyekszem becsülettel ellátni a munkámat: az egyházmegye valamennyi plébániáját fölkerestem, minden

papot személyesen ismerek, az egyházköz-
ségekről hiteles és időszerű információkkal
rendelkezem.”

A kalocsai székesegyház tornyánál

„A só megőrzi a romlástól, és jó ízt ad az
ételnek. A keresztény ember akkor válik
sóvá, ha nevével azonos lesz, azaz krisztusi.
Úgy gondolkodik, úgy beszél, és úgy cselek-
szik, ahogyan azt ma Jézus Krisztus tenné
a helyében. Különben ízetlen sóvá válik.”

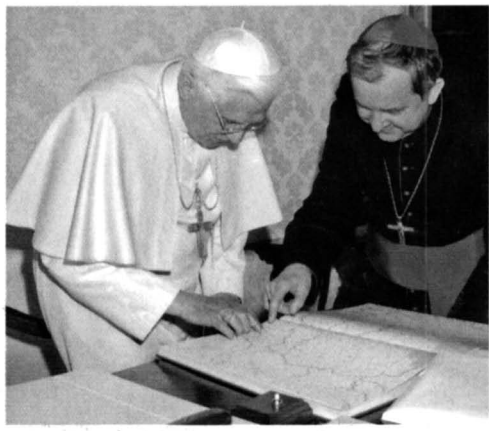

*Bisztrai atyával a gyóni
katolikus templomban*

*Gróf Vay Péter emléktáblájának
szentelése, 2009. november*

*Ad limina látogatáson XVI. Benedek pápánál,
2008 májusában*

„Ha csak néhány emberben ébresztek olyan gondolatokat, amelyek lelkének derűt adnak, életének iránytűt mutatnak, már nem volt hiábavaló a fáradozásom.”

OKTÓBER 23-I ÜNNEPI BESZÉD

Dabas, 2009

Tisztelt Polgármester Úr!
Ünneplő Dabasi, Gyóni Közösség!

Váratlanul ért a felkérés a mostani ünnepi beszéd megtartására, hiszen este jöttem haza, s kivételesen most itthon vagyok ezen az ünnepen. Egyszerű polgárként szerettem volna részt venni a mostani megemlékezésen. Polgármester úr megkért, hogy szóljak néhány szót az itt összegyűlt emlékezőkhöz.

Kevesen vannak már, akik aktív résztvevői voltak az 1956-os forradalom és szabadságharcnak, még elég sokan, akik emlékeznek. De még többen vannak olyanok, akik számára teljesen történelem ez a világrengető esemény, a magyarság élethalálharca. S oly jó látni ezt a sok fiataalt, akik remélhetőleg őrzik továbbra is 1956 eszmeiségét, a nemzet szabadságáért vívott küzdelmének mártíriumát. Én azok közé tartozom,

akik még emlékeznek. Bár kisgyermek voltam, de meghatározó emlékeim vannak arról a korról, mert pontosan abban az időben költöztünk a Kossuth Lajos utcáról, vagy ahogyan mi, gyóniak mondtuk, a „nagyútról”, arra a helyre, ahol most lakunk: Ürgésbe. Azok a napok számomra igen emlékezetesek maradtak, hiszen a gyóni óvodából a forradalom első napjaiban még hazamentem a Kossuth Lajos utcai házukba. Nagy csodálkozásomra a Tanácsháza udvarán ki voltak szórva a papírok, és azok között majdnem térdig jártunk, azokat turkáltuk. Aztán kaptunk kis műanyag, kitűzhető Kossuth-címereket, amelyeket igen nagyra becsültem, mert addig csak vörös csillagos kokárdák meg címerek voltak az óvodák és az iskolák falán. Persze azok a Kossuth-címerek aztán később eltűntek... A leverett forradalom után, vagy épp azokban a napokban költöztünk. Parasztszekér sarog-

lyáján ültem éppen, vittük a kevéske bútorunkat, s ezen a téren katonák álltak, még föl is ismertem belőlük egyet-kettőt, mert gyóni katona is volt közöttük. Azután jött a december, Biksza Miklós kivégzése (az előzményeit tudjuk: ő lépett fel agresszívan az összegyűlt gyóniakkal). Az óvodába beszaladt az egyik szülő és azt kiáltotta: „Ölik a Bikszát!” Minket az óvónők elengedtek, s milyen a gyerek, megy a tömeg irányába. Én is arra mentem, hiszen arra laktunk. Mikor hazaértem, meséltem otthon, hogy mi történt. „Nagy csődület támadt” – mondom otthon anyámnak. Apám, hála a jó Istennek, akkor nem volt ott, mert talán kötélre kerül akkor. Elmentünk megkeresni őt édesanyámmal, s odaértünk a Kubik Laci bácsi háza mögötti térre. Akkor láttam életemben először kivégzett embert. Láttam a lábbelijét, a csizmáját, s le volt már takarva valamivel, vagy a ruhájával, vagy papírral. Ez így megmaradt az emlékezetemben, s még inkább az utána lévő terror, hogy félni kellett, megszállták a falut, tanokok jártak, mi is átmentünk a szomszédba.

Az a szó volt számomra a legfélelmetesebb, hogy ávós, mert azt láttam, hogy a felnőttek is félnek. Amikor a férfiak is rettegtek az ávós szó hallatán, hogyne félt volna egy gyerek. Éjszakánként jöttek, szedték össze a gyóniakat, házkutatást tartottak. Azok között volt az egyik nagybátyám és a gyóni plébános is, akiket kegyetlenül összeverték. És mint tudjuk – az emlékmű bizonyítja –, hogy négyet föl is akasztottak az események után. Csak akinek sikerült külföldre kimenekülnie, mint Kövecses Ferencnek, az menekült meg a haláltól. Ez egy gyóni történet, amelyet egy gyerek emlékeit felidézve meséltem el Önöknek. Énnekem utána már hiába mondták az iskolában, hogy ellenforradalom volt, s hiába olvastam bármiféle plakátokon, sosem hittem azt. A Piarista Gimnáziumban tanáraink, ha kódoltan is, de mindig elmondták, hogy mi az igazság. S éppen ezért az előttünk járó érettségiző osztály október 23-án elénekelt a Himnuszt. De mint akkoriban mindig mindenütt, voltak beépítettek, s így kitudódott az egész ügy. Az érettségiző osztályt

megtizedelték, kitették és minden iskolából kitiltották őket. Statáriális állapotok voltak akkortájt a gimnáziumban. Aztán múltak az évek, pap lettem és nagyon sokat temettem a rákoskeresztúri temetőben. Tudtuk jól, hogy a 301-es parcellában vannak eltemetve a forradalom kivégzettjei. Jelek voltak a fákon, piros-fehér-zöld szalagok a gallyakon. Amikor a 300-as parcellába temettem, akkor láttam ezeket a jelzéseket. Ott voltak még azok a hepehupás, disznójárásnak beillő sírok, ahol a rendőrség a lovait gyakoroltatta. Tudtuk mindannyian, hogy itt vannak eltemetve. Majd jött a rendszerváltás, amikor erről már szabadabban lehetett beszélni, de mint tudjuk, a kérdés megosztotta a társadalmat. Akik évtizedeken keresztül hirdették az ellenforradalmat, s haszonélvezői voltak annak, azok már csak egzisztenciális érdekből sem mondták, hogy itt forradalom és szabadságharc volt. Bizonyos fokig ez is megmételjezi a mai magyar közéletet. Pedig nyugaton az értelmiség jobbik fele fölismernte, hogy mekkora rést ütött az 1956-os forradalom a kommu-

nizmus börtönén. Albert Camus, aki addig harcos baloldali volt, megírta a nagy kiáltványát, A magyarok véréért. És tudta a világ, hogy a magyarság mennyit szenvedett a kommunizmus kollektív bűnöseként.

Múlt az idő és kalocsai érsek lettem. Az életem egyik legmeghatározóbb élménye Pongrácz Gergellyel való megismerkedésem Kiskunmajsán. Bátran mondhatom, hogy életem legnagyobb barátsága szövődött ebből a találkozásból. Ő volt a Corvin köz parancsnoka. Nagyon sokat beszélgettem vele, és az általa fölépített kis kápolnát én szentelhettem föl. Kértem Pongrácz Gergelyt, hogy ne csak az 1956-os hősök emlékére építse, hanem a mai nap szentjének, Kapisztrán Szent Jánosnak a tiszteletére is. Mert Kapisztrán Szent János 1456. október 23-án halt meg Újlakon. Azt hiszem, az ittenieknek nem kell elmondani, hogy mekkora szerepe volt a nándorfehérvári győzelem kivívásában, amikor ugyanúgy a magyarság és a kereszténység élet-halálharcát vívta a törökkel szemben. Ez egy ilyen isteni gondviselés, hogy azon a

napon halt meg, amikor pontosan 500 évre rá kirobbant a magyar forradalom. Előtte való estén, 1956. október 22-én egy oratóriumot adtak elő a ferences templomban. A szövegét Tradó Podikár írta, tele áthallással a zsarnokra és a leigázóra, és Tamás Alajos ferences zeneszerző zenésítette meg. Akkor adták itt először elő, majd Amerikában mutatták be. Csak a rendszerváltozás után hangozhatott föl itthon ez az oratórium, amely annyira egybevág a magyarság 1956-os küzdelmével. A forradalom és szabadságharc nem szabad, hogy kitörlődjék a magyarság emlékezetéből. Nemzeti ünnepként kell megtartanunk. Pedig sajnos sokan még a zászlót is szégyellik kitenni ilyenkor a házaikra.

Norvég vendégeim voltak egyszer, és első dolguk volt, hogy az asztalra reggelinél kitegyék a norvég zászlót. Nem tudom, hogy mit szólnának mások, ha mi ezt tennénk. De legalább nemzeti ünnepünkön tűzzük ki a magyar zászlót! Megkérdeshetnénk, hogy miért kell a nemzeti ünnep. Lehetne most is valamilyen kerti munkát végezni, tévét nézni, mindenfélét csinálni. A nemzeti ünnep azért kell, hogy a nemzet és a haza iránti szeretetünket erősítse. S arra miért van szükség – kérdezhetnénk –, hogy élhetőbb legyen ez az ország? Hogy magukénak tudják az emberek a hazájukat. Mert mostanában sokan nem tudják a magukénak, ezért adták el a közvagyont, ezért adósították el évtizedekre a magyar népet,

ezért lett a közállapot olyan, mint amilyen. Nincs közbiztonság, korrupció és hazudozás tengerében úszik az ország. Újra kell mindent kezdeni. 1956-ban a magyar nép azt mondta, elég volt. Remélem, hogy fél év múlva azt meri mondani a magyar társadalom, hogy elég ebből. Mert ha így megy tovább, „mint oldott kéve, széthull nemzetünk”. Mindenünket, még a földünket is kivásárolják alólunk. Ezt nem hagyhatjuk. 1956 a magyar szabadságért, függetlenségért vívott küzdelem jó példaként kell, hogy előttünk álljon. Azok a fiatalok meg tudtak halni a nemzetükért, ma fölmérések szerint nagyon sok fiatal nem tudja, hogy mi volt 1956-ban, ez a tudatos butításnak a következménye. Mert 1957-ben

már sulykolták, hogy ellenforradalom volt, és azt kellett skandalálni mindenkinek. Most sem lehet elmondani, hogy forradalom és szabadságharc volt és sokak vére kiomlott érte? Nem kérjük a megtorlás véres módját, de azt igen, hogy legyen számonkérés. Nem csak mi kérünk számon, az Isten is számon fog kérni, hiszen valljuk az örök ítéletet. Újra szeretnénk kezdeni és megtartani ezt a nagy ethoszt, ami 1956 szelleméhez hozzáköt. Amikor Pongrácz Gergely fölállította Kiskunmajsán az 1956-os múzeumot, akkor kérte, hogy írjak valamit az emlékkönyvbe. Beírtam egy mondatot, amivel befejezném a megemlékezést. Ez a mondat fölkerült a múzeumnak a belső falára: „A múlt erős gyökér, jelen és jövő belőle él.”

FELHASZNÁLT IRODALOM

Bábel Balázs: Isten Országútján

Szent István Társulat az Apostoli

Szentszék Könyvkiadója,

Budapest 2005

Kapui Ágota: Aki „Isten országáért”

munkálkodik

Dabasi Újság, 2. évfolyam, 4. szám,

12. o., 2002

Dr. Bábel Balázs: Régit és újat

Beszédek, írások, interjúk

Remény Kiadó, Pozsony 2008

Feldman László: Minden lépésünkben

ott van az Isten, az biztos

Dabasi Újság, 10. évfolyam, 4. szám,

18. o., 2010

Ballai József (szerk.): A szó ünnepe,

100 szép magyar vers

Farkas Galéria Bt., Kecskemét 2009

Czagányi László: Ezer dabasi pillanat

négy falu története a kiegyezéstől

a második világháborúig családi

fotográfiaiák tükrében

Pressman Bt., Dabas 2010

